

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

TIDNING

för

KONST, SLÖJD OCH HUSHÅLLNING.

N:o 9. } Tryckt hos GEO. LÖWEGREN, GÖTHEBORG. { Febr. 26
1824.

Några mindre allmänna Konstuttryck.

Bambochade. Målaren Peter van Laar, med tillnamnet Bambache, född 1612 vid Naarden i Holland, med de lyckligaste talanger för konsten, var en af de fulaste karlar på sin tid. Han reste till Italien, och blef der på spe kallad Bambozzo, som på Svenska betyder krympling. — Hans tidevarf förstod sig icke på hans arbeten, som mest utgjordes af jagtstycken, marknadsscener och landskap, hvilka han upplifvade med figurer efter omständigheternas kraf, burleska och allvarsamma om hvarandra. Dessa taflor kallade afunden Bambochader, hvilken benämning ännu blifvit bibehållen i det allvarsamma konstspåket för målningar, som skildra Bönders lefnadsätt, hemvist, bruk och seder. — Som motstycken må här nämnas de fantastikt-löjliga konstprodukter, som Calot tillåt sig skapa, och som, ehuru med mycket snille utförda, egentligen höra till karrikaturlagen. Skämtet kallade dem Figures à Calot, Calotiska figurer.

Rörelse, kanske rättare Rörlighet, eller hvad Fransmanen kallar Mouvement, är alla konstverks väsendliga attribut. Den bör finnas i taflan eller konstprodukten, om ock der saknas liflighet i kompositionen. Medel till densammans Åstadkommappe äro ett rätt bruk af clair-obscur, ytornas mångfald och utbredning, färgernas olikhet, perspektivens oräkneliga hjälpkällor och figurernas väl anor-

nade sö: hållanden. I Poussins tafla "Eudamidas' Testamente" är allt i den lifligaste rörelse. Hos Claude Lorrain, och Salvatore Rosa är rörelse synbarligt utmärkt så väl i den glada stillheten som i den härjande stormen. En simpel byst af Titian är full af lif; ett hufvud af van Dyck eller Rembrandt lefver och blickar emot åskådaren. — Såsom Gravörer hafva Calot, Vischer, van Dyck och flere, genom strekens frihet och mångfald, förstätt gifva sina blad en rörelse och en liflighet, som måste förvåna hvar och en, som ser dessa konstalter.

Att upplösa Gummi-Copal till lackering på trä.

Först är det angeläget att Copalen väl rensas från alla obehöriga tillsatser. Detta sker genom dess smältning i en matsked öfver elden. Äfvenså måste man i ett kärl smälta det Colophonium, som skall begagnas, och afskumma allt orent. När detta är gjordt, tager man en del af hvardera ämnet, och smälter det tillhopa, då man skall få se att colophonitmassan upplöser copalen och att de båda sedermera förena sig till en klar och ren spiritus, tjenlig till lackering. Man har länge hållit detta hemligt såsom ett konststycke, och varit döf för Artisternas klågan, att Copalen såsom det skönaste lack, ej låtit upplösa sig hvarken i spiritus vini eller annat. Det äger också sin riktighet, att copalen, endast med mycken svårighet låter sig upplösa i spiritus vini; men svårigheten minskas, om man tillägger något kamfert, som man först väl hoprifver med copalen, och sedan öfver elden flitigt omrör: fernissan förlorar likväl derigenom i godhet.

En annan upplösningsmetod är denna: Man stöter copalen i små bitar, och låter den i ett dertill tjenligt nytt kärl, rått väl kokas i ström- eller regnvatten, så länge tills vattnet ser ut som

mjölck. Detta hållar man af, pågjuter nytt, låter koka och af hållar det, som förut. Derefter låter man vindtiska droppvis komma i massan. Nu precipiterar sig copalen, hvilken man ännu en gång kokar i vindttika, och sedan låter upplösa sig i spiritus vini.

Purpurfärg.

1. På linne. Till 6 $\mathcal{L}$ tyg tager man $\frac{1}{2}$ $\mathcal{L}$ alun, $\frac{1}{2}$ $\mathcal{L}$ vinsten, 1 lod Salpeter och 4 lod Fernbock, hvilket man låter koka tillsammans, inlägger deri tyget eller garnet, låter det starkt koka i 4 timmars tid samt upptager och rensköljer det. Sedan blånar man det i en Indigoöyp, rensköljer det åter och låter det torka. Derefter drager man det igenom en upplösning af 1 lod Gurkmeja, 1 quintin Cinnober och 1 lod Gummi arabicum. Då tyget börjar rodna, drages det genom ännu en blandning af 2 quartersmått skarp lut, 1 quintin Spanskgrönt och $\frac{1}{2}$ lod Salpeter. Genom denna behandling erhåller tyget eller garnet en daga purpurfärg.

2. På ylle tyg. Till ett $\mathcal{L}$ ull tager man $1\frac{1}{2}$ lod Romersk Alun och quintin vinsten. Båda stötas mycket fint, och uppsådas med erforderligt regnvatten, hållas i kokning $\frac{1}{2}$ timmas tid med ullen, som derefter upptages, utvrides och afkyles. Nu tillslår man 4 lod Krapp, $2\frac{1}{2}$ lod Koboltisk Wismuthsolution (preparerad af 1 lod Minera Cobalti, upplöst i 12 lod skevatten och lika quantitet rent vatten). Deruti lägges nu ullen eller ylletyget, och förblifver der $\frac{1}{2}$ timmas tid, då det åter upptages, utvrides och sköljes. Det har nu en skön karmosinfärg, hvilken förändras till den vackraste purpur derigenom att det åter lägges i massan och kokas en fjerdedels timma med tillsats af alun, mer och mindre, tills färgen får sitt rätta, lifliga utseende.

En pärlig Frostsalfva.

Hjortalg 2 uns, gult vax 1 uns, Venedisk terpentim $\frac{1}{2}$ uns Vallrath och

Mandelolja af hvardera 2 drachmer, blandas tillsammans i en lerpanna vid ganska lindrig eld; sedan tillägges kryddnegligeolja 20 droppar och lave delolja 40 dito. Med denna salftva, något uppmjuknad vid elden, bestrykas frostknölarne.

Eller: Man tager äkta Smalt 1 drachma och Rosenpomada 3 drachmer, som båda väl hopblandas, och bestryker det frostangripna stället dermed hvar afson. — Ett mindre kostsammt medel är pulveriseradt alun 2 drachmer, pulveriseradt kamfert $\frac{1}{2}$ drachma och Rosenpomada 1 uns, hvilka väl hopblandas och ingnidas.

Att afhålla flugor från målningar.

Man tvättar tafeln med vatten, hvori man låtit lök uppblötas i 4 till 5 dygn. Tvenne lökbundter äro nog för ett embare vatten. Man kan äfven öfverstryka målningen med egghvita, och aftvätta den emot sommaren.

Att tvätta Sits och Musselin utan skada för färgen.

Såpa eller tvål få härvid ej begagnas. Man slår strömvatten i en kopparkettel och låter det bli så hett, att man knappt kan hålla handen deri. Derefter dielägger man en årtandedel emot tygets vig, hveteekli, omrör den väl med en träspade, och låter den stå på elden ungefär 5 minuter. Nu lägger man dit klädningea eller tyget, som skall tvättas, och rörer allsamman fitigt om med spaden eller stickan, tills det kommer nära till kokning. Tyget får derigenom ett utseende, som om det hade blifvit tvättadt rent med tvål. Sist låter man det hela småningom kalna, sköljer tyget i strömvatten, och låter det torka.

Att göra Korkar lufttåta.

Man smälter 2 lod vax och 1 lod talg, lägger dertill $1\frac{1}{2}$ lod terpenin, och låter korkarne väl insuga denna blandning på ett varmt ställe. Äro de af god sort, så vinnes ändamålet. Det är en skadlig sparsamhet att bruka hallafbrutna, murkna och maskstungna korkar.

Bröstpulver.

Den som besväras af hosta och heshet, bör låta tillaga följande pulver af 2 lod Lackrits, $\frac{1}{2}$ lod Svafvel, 2 lod Sennesblad, $\frac{1}{2}$ lod Anis, 10 lod Sockerkandi. Alla dessa species pulveriseras ganska fint och hopblandas väl. Af detta pulver kan man dagligen 6, 8 eller flera gånger taga en knifsudd full, torr och utan att dricka något efteråt. Det smakar rätt godt, och förskaffer lindring.